

ABC

NOWINY CODZIENNE

Nr. 352

Warszawa, środa 9 grudnia 1936 r.

Rok XI

Znamienne zdanie p. Simpson

Kryzys konstytucyjny trwa

Tajemniczy samolot odleciał do Cannes

LONDYN, 8. 12. — Wkrótce po godz. 12-iej w południe samolot należący do Księcia Kentu, przybył do Fort Belvedere. Zasłony w samochodzie były opuszczone, tak iż nie można dostrzec było kto w nim siedzi. W godzinach rannych przybył z Londynu do Fort Belvedere motocyklista wojskowy, który wręczył sekretarzom królewskim szereg papierów, poczym odjechał do stolicy z nowymi papierami.

Tajemniczy samolot
LONDYN, 8. 12. — Z lotniska w

Croydon odleciał samolot specjalny do Cannes. Znajdowało się w nim trzech pasażerów.

LONDYN 8.12. Agencja Reutersa donosi, że otoczenie króla Edwarda dowiedziało się o oświadczeniu pani Simpson dopiero z depeszy Reutersa. W kołach dworskich, oświadczenie pani Simpson było niespodzianką. Sądzą, iż nie kończy ono kryzysu konstytucyjnego, uważane jest jednak za wyraz osobistych poglądów pani Simpson. Podkreślają, iż zdanie „Jeżeli tego rodzaju krok rozwią-

zywałby zagadnienie", jest bardzo znamienne. Osobistości kompetentne oświadczają, że deklaracja pani Simpson uczyniona została wyłącznie z jej własnej inicjatywy i woli.

Tylko król...

Sądzą dalej, że tylko król Króla może zakończyć obecną sytuację i że wszelkie inne akty bez względu na swą wagę mogłyby mieć tylko ograniczony skutek. Dalej donosi Reuter z Cannes, iż wydaje się rzeczą pewną, że p. Simpson pozostanie w willi „Louvies” do czasu, aż decyzja króla będzie wiadoma.

Konferencje

LONDYN, 8. 12. — Auto królewskie, w którym znajdowali się Monckton, syndyk księstwa Kornwalii i sir Edward Beacock — skarbnik generalny księstwa, opuściło dziś o godz. 9 rano Fort Belvedere, udając się w kierunku Londynu. Monckton widział się wczoraj z premierem Baldwinem w Londynie i powrócił późną nocą do Fort Belvedere.

LONDYN, 8. 12. Premier Baldwin przyjął o godz. 10.45 ministra spraw wewn. sir John Simona i lorda admirałcji sir Samuela Hoare. Rozmowa trwała około dwóch godzin.

Z Nalewek na Pl. Teatralny

Najazd żydów na Magistrat

Sobowtóry na posadach

W Magistracie panują ostatnio niezwykle stosunki. Gdy okazało się bowiem, że kontredans dygnitarzy magistrackich jest utrudniony, gdyż wielu kandydatów na usunięcie posiada również mocne plecy, chwycono się oryginalnej metody dublowania stanowisk.

Ciekawe jak to wygląda budżetowo, gdy z jednego etatu korzysta dwóch urzędników z niezmniejszoną pensją. Przykłady: z etatu wicedyrektora wydziału korzystał inż. Rohn, obok niego również czynności wicedyrektora od niedawna pełni inż. Mańkiewicz.

Każdy z nich zapewnia, że jest tym właściwym wicedyrektorem. „Pan naczelnik to ja”... ale który naprawdę?

Stanowisko kierownika kontroli technicznej pełni jednocześnie: em. pułk. Mroczewski i jego świeżo upieczony konkurent p. Ryczer. Również stanowisko referenta personalnego „piastuje” dwóch panów: Marks i Faust, przyczem obaj wymyślają sobie od żydów.

Stanowisko kierownika finansowego wydziału technicznego pełni jednocześnie również dwóch urzędników: dotychczasowy kierownik J. Bętkowski i dublujący

go od niedawna „sobowtór”, p. I. Zawadzki.

Podobno „sobowtóry” wobec braku etatów będą płatne z funduszy dyspozycyjnych.

A teraz jeszcze druga strona medalu. W ostatnich czasach do wydziału technicznego przyjęto: inż. Rozenhala Izaaka, inż. Szlagowskiego recte Szlagman, Pfers-

mana Mojżesza mierniczego, inż. Werszyckiego „z domu” Vorzimera (już mu się przedpokój sprzyrzył), poza tym wymienionych już Marksa i Fausta i wreszcie żydowskiego szlachcica Tartakower - Tartakowicza, byłego aktora prowincjonalnego.

Tak urzędują „Ojcowie Miasta” emigrację żydów z Nalewek... do Magistratu.

W Madrycie spokój

Lotnictwo powstańcze dziła

MADRYT 8. 12. Według komunikatu min. wojny, na froncie środkowym powstańcy bombardowali Escorial, przy czym rannych zostało kilka osób. Na froncie madryckim dzień wczorajszy minął spokojnie.

SEWILLA 8.12. Gen. Queipo de Llano, przemawiając w sobotę wieczorem przez radio, zakomunikował, iż 5 samolotów rządowych przeleciało wczoraj nad lotniskiem Tablada, zrzucając kilka bomb, które nie wyrządziły jednak szkód. Samoloty powstańcze straciły pod Castilblanco jeden z tych aparatów. Był to 3-motorowy samolot konstrukcji sowieckiej. Trzej lotnicy zginęli w płomieniach. Na froncie północnym i środkowym stracono 4 samoloty rządowe, przy czym wzięto do niewoli 2-ich lotników.

SALAMANCA 8.12. Na odcinku Belchite atak czerwonych został odparty z dużymi stratami. Wojska rządowe pozostawiły na placu boju 8 karabinów maszynowych, 50 karabinów ręcznych i materiał wojenny.

Na odcinku Mondragon podob-

nie jak w dniach ostatnich odbywała się wymiana strzałów armatnich i karabinowych.

Z Guadalajary donoszą, że wskutek bombardowania tego odcinka przez samoloty powstańcze zabitych zostało przeszło 20 osób, a wiele odniosło rany, w tej liczbie znajdują się kobiety i dzieci. Wiele gmachów jest zupełnie zniszczonych wskutek pożarów. Zburzeniu uległ m. in. wspaniały pałac księcia del Infantando.

VALENCJA, 8. 12. — Minister spr. zagr. rządu madryckiego wysłał do ministra spraw zagr. Finlandii notę telegraficzną, w której opisuje wydarzenia, jakie miały ostatnio miejsce w posłstwie fińskim, a które doprowadziły do aresztowania przeszło 500 Hiszpanów, w tej liczbie wielu członków Falangi Hiszpańskiej, wojskowych w stanie spoczynku i agentów policji, protestując przeciwko „skandalicznemu nadużyciu” przywilejów dyplomatycznych. Telegram domaga się niezwłocznego odwołania przedstawicieli Finlandii.

Rząd Bluma upadnie

gdy komuniści uznają że czas na rewolucję

PARYŻ, 8. 12. Zgodnie z ogólnym oczekiwaniem, niedziela nie przyniosła wyjaśnienia sytuacji wewnętrzno-politycznej we Francji. Socjaliści nie zwolali dotychczas konferencji przywódców,

między którymi toczą się obecnie wstępne zakulisowe rozmowy. Po dobnej taktyce stosują komuniści. W kołach socjalistycznych panuje przekonanie, że mimo niewątpliwie poważnej sytuacji nie należy tracić nadziei na możliwość utrzymania współpracy z komunistami.

Według opinii wielu wybitnych posłów i senatorów, losy rządu Bluma i frontu ludowego, zależą w fazie obecnej wyłącznie od komunistów. Niezależny radykał, deputowany Montigny jest zdania, że w łonie frontu ludowego nastąpił conajmniej rozłam moralny, który odbiły się na przyszłych poczynaniach większości rządowej. Front ludowy istnieć będzie niewątpliwie nadal do chwili, w której komuniści uznają, że nadeszła godzina powzięcia dalszych decyzji. Momentem krytycznym dla frontu ludowego będzie dzień, w którym komuniści uznają przygotowania do rewolucji za zakończone.

Prawicowy senator Lemery oświadczył, iż sytuacja staje się niemożliwa przede wszystkim dla radykałów społecznych. Rząd Bluma bowiem będzie mógł utrzymać się tylko wówczas, gdy realizować będzie program podjęty w imię przez komunistów. Również prawicowy senator Hachet, te widzi niemożliwość rozłam frontu ludowego. Jego zdaniem jest to kwestia najbliższych dni.

Szef Sztabu Rumunii

Gen. Samsonovici

wyjechał do Warszawy

BUKARESZT 8. 12. Szef sztabu gen. Rumunii gen. Samsonovici wyjechał dziś o godz. 13.30 do Krakowa i Warszawy.

W podróży towarzyszą gen. Samsonovici gen. Atanasiu — sekretarz rady obrony państwa, pułkownicy Rosin, Liteanu i Stavrut, major Davidescu oraz major Siminel.

Na dworcu zegnał odjeżdżających poseł R. P. Arciszewski z członkami poselstwa.

W kołach rumuńskich podkreślają, że podróż ta jest dowodem dalszego zacieśnienia współpracy między Polską i Rumunią.

Uchwały Zjazdu katolickiego

w Wilnie

W związku z obchodem Skargi w Wilnie odbył się Zjazd

inteligencji katolickiej Archidiecezji Wileńskiej. W powziętych uchwałach Zjazd potępił wszelkie zakusy bezbożnicze i dążenia do laicyzacji życia człowieka, zwracając się do odnośnych władz szkolnych o ukroczenie szkodyliwych, komunistycznych wpływów, pewnego odłamu nauczycielstwa na młodzież.

Zjazd wzywa polską inteligencję do pracy nad spolszczeniem przemysłu i handlu. Wobec zamachów na nierozzerwalność małżeństwa, zjazd stwierdza, że rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, winna zachować swój religijny charakter.

Poprawa zdrowia

Ojca św.

CITTA DEL VATICANO, 8. 12. Lekarz, który odwiedził dziś rano Ojca Świętego, stwierdził polepszenie się stanu zdrowia. Jest rzeczą możliwą, że lekarz zgodzi się na opuszczenie przez papieża łóżka na kilka godzin, pod warunkiem jednak pozostania w pokoju.

Ojciec św. Pius XI zaniemógł ciężko i od paru dni nie opuszcza łóżka

Paul Bastid

w Białogrodzie

BIAŁOGRÓD, 8. 12. — W niedzielę rano przybył do Białogrodu francuski minister handlu, Paul Bastid.

Zamiast Edena

Cranborne

LONDYN, 8. 12. — Na sesji rady Ligi Narodów Anglię reprezentować będzie nie minister Eden, lecz podsekretarz stanu, lord Cranborne.

Wielki Konkurs Nagród „A. B. C.” na gwiazdkę

Dziś na str. 2-iej drukujemy 16-ty kupon konkursowy. Wyciąć i zachować. Przypominamy prośbę, z którą wczoraj zwróciliśmy się do czytelników, aby uważnie czytali numery ABC i wytypowali najlepsze artykuły. Od opinii czytelników będzie zależało, którzy z pośród naszych kolegów otrzymają trzy kolejne nagrody, przyznane przez jedną z firm dla członków redakcji.

Jeśli czytelnicy nasi zapomnieli, to im przypominamy, że 500 nagród już skompletowano dla uczestników konkursu: Ogólna wartość nagród przekracza 4.000 złotych.

Brakujące kupony ABC można otrzymać w kantorze Aleje Jerozolimskie 3-a. Już tylko kilka dni do końca konkursu. A więc wycinamy kupony i oczekujemy hojnej gwiazdki.

Dziesięciolecie

W tych dniach minęło dziesięć lat od daty powstania Obozu Wielkiej Polski, organizacji dziś nie istniejącej, bo rozwiązanej przez władze państwowe, organizacji, która odegrała w rozwoju wypadków politycznych Polski niepodległej bardzo dużą rolę.

Powołana przez Romana Dmowskiego, była początkowo pomyślana jako organizacja starszego pokolenia polskiego, która miała zjednoczyć wszystkie elementy narodowe do walki z niebezpieczeństwem komunistycznym. Trzeba stwierdzić, że ta koncepcja nie wytrzymała próby życia, starsze pokolenie narodowe nie zrozumiało idei obozu i dlatego po paru miesiącach bezskutecznych prób oboz przetransformował się na organizację polityczną pokolenia młodszego, wówczas dopiero wchodzącego w życie polityczne.

Ale, żeby zrozumieć istotę rozwoju politycznego trzeba sobie zdać sprawę, że ruch narodowy wśród pokoleń wojennego rozpoczął się znacznie wcześniej, a mianowicie jeszcze w okresie okupacji niemieckiej. Jeszcze przed powstaniem Obozu Wielkiej Polski nastąpiło opanowanie przez młodzież narodową życia wyższych uczelni i wyeliminowanie z życia organizacyjnego żydów.

Oboz Wielkiej Polski rozszerzył jednak kadry organizacyjne dotychczasowego ruchu, ujął coraz do wrastające zastępy młodzieży w ramy ścisłej dyscypliny i hierarchii. Jednocześnie Oboz Wielkiej Polski objął swymi ramami organizacyjnymi nie tylko młodzież akademicką, ale rozpoczął opanowywanie również młodzieży robotniczej i włościańskiej.

Ten rozwój Obozu Wielkiej

Polski został przerwany w r. 1933 przez jego rozwiązanie dokonane przez władze administracyjne. Źródłem tego było niewątpliwie zaostrzenie się reżimu sanacyjnego, który nie mógł ścierpieć, by w organizacji zdecydowanie mu wrogię, skupiały się coraz większe rzesze członków. Nie bez znaczenia jednak był również brak dostatecznie przemyślanej koncepcji politycznej wśród władz naczelnych Obozu.

Po rozwiązaniu próbowano członków rozwiązanego Obozu wtłoczyć w ramy organizacyjne Stronnictwa Narodowego. Usiłowania te jednak zawiodły. Część po roku stworzyła Oboz Narodowo-Radykalny. Rozwiązanie Obozu Wielkiej Polski automatycznie musiało doprowadzić do powstania nowej organizacji, która już całkowicie

zerwała związek ze Stronnictwem Narodowym, jaką to organizacją był własnie Oboz Narodowo-Radykalny.

Jednak w dwa miesiące po jego założeniu rozwiązanie go przez władze przerwało naturalny proces przechodzenia członków dawnego Obozu Wielkiej Polski do nowej organizacji i uratowało Stronnictwo Narodowe przed utratą wszystkich młodszych elementów.

Dziś, po dziesięciu latach, można już wydać bezstronny sąd o historii Obozu Wielkiej Polski. Jego wielką zasługą było skupienie pod swymi sztandarami bardzo szerokich rzesz młodego pokolenia, nauczanie ich dyscypliny, przeciwwstawienie smutnej rzeczywistości sanacyjnej.

J. K.